

ordono, devo, volo; oni deziras ~e vian opinion. ~a**jo**. Precize difinita maniero, formo, laŭ kiu oni devas agi por obei la kutimon, regulon, leĝon: *mondumaj, juraj ~aĵoj; ŝi traserĉis la meblojn nur pro ~aĵo*. ~ismo **Z**. Tro pedanta atento k oboe al la ~aĵoj; ~emo.

formaldehido H^2CO . Organika kombinaĵo, senkolora gaso kun neagrable incitante odoro: ~o estas *forta desinfektilo*.

Formato. Dimensio de libro, laŭ alteco k larĝeco: *duonfolia ~o, kvaronfolia, okonfolia* (kies tipa paperfolio estas faldita laŭ du, kvar aŭ ok folioj); (f) *verkisto de granda ~o* (eminenta).

* **Formiko**. Insekto vivanta en societoj, el la klaso de himenopteroj (*formica*): ~a *energio, persisto; meli bastonon en la ~ejon* (f. Maltrankviligi senzorgan anaron).

formingo **p**. Antikva sentuŝila kordinstrumento, iom simila al liro, citro.

formolo H^2CO . Akva solvaĵo de formaldehido.

Formulo. 1 Resuma simbola skribformo esprimanta rezulton de algebra kalkulo aŭ scienca leĝo: *la ~o de la akvo estas H^2O ; la mekanika ~o de la akcelo de la pezeco*. 2 Preciza dirformo, fiksita de la leĝo aŭ kutimo: ~o de naskiĝa akto, de petskribo; ~o de juro **B**, de ĝentileco. 3 Preciza, mallonga dirformo: *prezenti proponon laŭ taŭga ~o*. ~aro. Kolekto da ~oj. ~i (tr). 1 Esprimi per ~oj 1 k 2: ~i la komponon de la aero. 2 Mallonge, precize vortigi ion: ~i demandon, deziron **Z**, sian opinion; io ankoraŭ ne precize ~ita, sed de ĉiuj bone sentata... **Z**. Kp REDAKTI, FORMALA, FORMO, TEKSTO.

* **Forno**. 1 Masonita fajrujo por baki panon, fandi metalojn, kuiri potojn, kalkostonojn, brikojn, aŭ por aliaj industriaj celoj. 2 Fajrujo por kuiri manĝaĵojn. 3 Fajrujo por hejti ĉambron, loĝejon: *vivi inter ~o hejtita k tablo kovrita **Z*** (larĝe k komforte). ~ego, ajt~o, fand~o. ~o por fandi metalminajojn. ~osida **Z** (f). 1 Frostotima. 2 Hejramo.

fornikso ♥. Volbo, arkaja parto: cerba ~o (interna parto de la kranio); konjunktiva ~o, vagina ~o.

forsto. Metode flegita arbaro.

* **Forta**. 1 Kapabla venki kontraŭstaron k produkti grandajn efikojn materiajn aŭ moralajn: ~a homo, luktisto, nacio, motoro, registaro; ~a helpo, volo **B**, esprimo; kontraŭ ~a mano la leĝo estas vana **Z**; li en ĉio estas ~a **Z** (multkapabla); ~korulo **Z**. Kp POTENCA. 2 Nefacile rompebla, solida, fortika: ~a muro, fortikaĵo, ŝnuro, teksaĵo, papero; ~a sano, pozicio. Kp FIRMA. 3 Altgrada, intensa; posedanta en alta grado siajn karakterizajn ecojn: ~a sento, kolero, intereso, bezono, dozo, fulmolondro, streko, profilo, utilo, diferenco; en plej ~a grado **Z**; ~a malsano, febro, varmo, tuso, koloro, lumo, odoro, voĉo; ~a kafo, biero, vino, cigaro. 4 (Fon.) Kvalifikas la konsonantojn aŭ kvazaŭvokalojn prononcatajn pli intense. 5 (V) Kvalifikas la silabojn aŭ tempojn, prononcatajn pli intense ol la najbarajn. ~e. 1 En ~a maniero: ~e bati. 2 Multe, tre: ~e malpura **Z**; ~e goji, dubi **Z**, deziri **Z**, voli **Z**, sin amuzi **Z**; mi ~e volus sciigi, kiel **Z**. ~o. 1 Kapablo venki kontraŭstaron k produkti grandajn efikojn: ~o de vivo, volo **B**, spirito; ~o de la esperanta movado; kie regas la ~o, tie silentas la rajto **Z**; ~oj de la naturo **B**; per ĉiuj ~oj **Z**, per la tuta ~o, per propraj ~oj **Z**; perdi, streĉi la ~ojn; kiu havas ~on, havas rajton **Z**; larmoj kun neretenebla ~o verŝiĝis sur ŝiaj vangoj; la malnova dialekto restas en sia plena ~o **Z**; militaj, maraj ~oj. 2 Solideco, fortececo, malfacila rompebleco: ~o de ŝnuro, de sano; hodiaŭ ~o, morgaŭ morto **Z**. 3 Alta grado, intenseco: ~o de febro **B**, de vino. 4 ☐ ☒ Ĉia kaŭzo kapabla produkti, modifi aŭ nuligi movon. ~ega. Malmodere, senbride ~a. Mal~a. Kontraŭo de ~a en ĉiuj sencoj: ĉiuj vortoj estas mal~aj **Z**; en mal~a grado **Z**; mal~a en la kalkulado **Z**, en la muziko **Z** (Kp KADUKA, ŜANCELIĜA, SENRADIKA, PALA, MALSANA, VELKA). Mal~aĵo. Mal~a flanko (precipe f., pri la karaktero): li havis la strangan mal~aĵon, ke li ...is **Z** (Kp TIKLA). Mal~igi. Igi mal~a: malsano mal~igis lin; fremdaj elementoj mal~igis la unuecon de la socio **B** (Kp SUBFOSI, FROSTIGI, SENSANGIGI, KONSUMI). Mal~igi. Igi mal~a: la vento, la entuziasmo mal~igas (Kp ESTINGIĜI, LACIĜI, KVITIĜI). Per~i